Euroopan parlamentti
2019-2024

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2023/2129(DEC)

24.1.2024

LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalta

talousarvion valvontavaliokunnalle

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2021, pääluokka III – Komissio (2023/2129(DEC))

Valmistelija: Tomáš Zdechovský

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa talousarvion valvontavaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. toteaa, että tilintarkastustuomioistuin tarkasti menoaloja, jotka käsittivät useita muuttoliikkeeseen ja rajaturvallisuuteen (otsake 4) sekä turvallisuuteen ja puolustukseen (otsake 5) liittyviä politiikkatoimia;

2. toteaa, että tarkastettujen muuttoliikkeeseen ja rajaturvallisuuteen sekä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan liittyvien menoalojen osalta tilintarkastustuomioistuin tarkasti 23 tapahtuman otoksen monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeissa 4 ja 5; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen selityksen, jonka mukaan tarkastuksen laajuuden ei ollut tarkoitus olla edustava näiden otsakkeiden osalta, mutta se vaikutti kuitenkin niitä koskevaan tarkastuslausumaan; toistaa esittämänsä kehotuksen suorittaa tarkastus siten, että on mahdollista laskea arvioitu virhetaso;

3. panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen tutkimista 23 tapahtumasta yhteentoista sisältyi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä, joilla oli taloudellinen vaikutus unionin talousarviosta maksettuihin määriin; korostaa, että tällaiset tapaukset voivat aiheuttaa mainehaittaa;

4. panee merkille, että jäsenvaltiot tehostivat vuonna 2022 kansallisten ohjelmiensa täytäntöönpanoa; on huolissaan siitä, että huomattavia määriä on edelleen maksamatta sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta (AMIF) (26 prosenttia) että sisäisen turvallisuuden rahastosta (ISF) (33 prosenttia), ja toteaa, että vuosien 2014–2020 rahoitus on käytettävä kesäkuuhun 2024 mennessä; kehottaa komissiota tehostamaan toimiaan jäsenvaltioiden auttamiseksi niiden kansallisten ohjelmien tehokkaassa täytäntöönpanossa;

5. panee merkille, että komissio ei käyttänyt kaikkia sille perussopimusten valvojana kuuluvia oikeuksiaan varmistaakseen, että Romania ja Bulgaria hyväksytään Schengen-alueeseen, vaikka molemmat maat ovat vuodesta 2011 lähtien täyttäneet kaikki Schengen-alueen täysjäsenyyden edellytykset;

6. pitää valitettavana komission käytäntöä, jossa parlamentille annetaan usein vain hyvin vähän tietoa EU:n lainsäädännön täytäntöönpanosta; kehottaa komissiota julkistamaan tällaisia tilastotietoja ennakoivammin, jotta voidaan osoittaa, että toimintapolitiikat ovat välttämättömiä ja oikeasuhteisia niiden tavoitteen saavuttamiseksi;

7. panee merkille muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston Venäjän hyökkäyksen jälkeen toteuttamat ripeät toimet, etenkin tilapäistä suojelua koskevan direktiivin ensimmäistä käyttöönottoa koskevan päätöksen oikea-aikaisen laatimisen;

8. panee merkille, että ulkorajoilla laittomasti tulleiden henkilöiden määrä kasvoi edelleen edellisvuoteen verrattuna; panee merkille muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston toimet, joilla yhtäältä luodaan kumppanuuksia ihmiskauppaverkostojen torjumiseksi, jotta voidaan tukea jäsenvaltioita sisäisten siirtojen ja muiden siirtomekanismien

toteuttamisessa sekä nopeiden ja tehokkaiden turvapaikka- ja palauttamismenettelyjen parantamisessa, kuten toimet, jotka liittyvät EU:n viisumipolitiikkaan ja kahdenväliseen yhteistyöhön, ja toisaalta toimet, joilla edistetään laillisesti oleskelevien muiden kuin EU:n kansalaisten kotouttamista; kehottaa komissiota jatkamaan työtä tehokkaamman palauttamisstrategian laatimiseksi noudattaen täysin perusoikeuskirjaa ja EU:hun saapuvien henkilöiden ihmisoikeuksia; kehottaa lisäksi komissiota laajentamaan edelleen muuttoliike- ja turvapaikka-asioita koskevaa ulkoista yhteistyötään ottaen asianmukaisesti huomioon SEUT-sopimuksen 218 artiklan sekä edistämään AMIF-rahaston tuella laillisesti oleskelevien muiden kuin EU:n kansalaisten kotouttamispolitiikkaa;

9. kehottaa komissiota lisäämään sisäasioiden rahastojen ja NDICI-välineestä saatavan rahoituksen ohjelmasuunnittelun ja täytäntöönpanon avoimuutta ja sitä koskevaa vastuuvelvollisuutta kolmansissa maissa, kuten Tunisiassa ja Libyassa; kehottaa komissiota tuottamaan julkisesti saatavilla olevan yleiskatsauksen kaikkiin muuttoliikkeeseen liittyviin menoihin kolmansissa maissa ja kehottaa arvioimaan etukäteen muuttoliikkeeseen liittyvien menojen ihmisoikeusvaikutuksia kolmansissa maissa ja jakamaan nämä arvioinnit parlamentin kanssa, kun säännöt sitä edellyttävät;

10. panee merkille, että oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto tukee jatkuvasti oikeusvaltioperiaatteen ylläpitämistä unionissa koskevaa komission toimintaa, ja panee etenkin merkille jokavuotisen oikeusalan tulostaulun ja kolmannen vuotuisen oikeusvaltiokertomuksen, johon sisältyi ensimmäistä kertaa suosituksia jäsenvaltioille; kannustaa komissiota seuraamaan tiiviisti asianomaisille jäsenvaltioille annettujen suositusten tehokasta seurantaa ja ryhtymään toimiin, jos kansallisella tasolla ei toteuteta riittäviä toimenpiteitä olemassa olevien huolenaiheiden käsittelemiseksi;

11. panee huolestuneena merkille Euroopan oikeusasiamiehen erityiskertomuksen, joka koskee aikaa, jonka komissio käyttää asiakirjoihin tutustumista koskevien pyyntöjen käsittelyyn, ja jossa todettiin, että 85 prosentissa tapauksista komissio ei käsitellyt uudistettuja pyyntöjä lakisääteisessä määräajassa; kehottaa komissiota käsittelemään tätä asiaa kiireellisesti ja noudattamaan asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annettua asetusta (EY) N:o 1049/2001, sillä tämä on keskeinen edellytys avoimuudelle ja yleisön luottamukselle komissiota kohtaan; muistuttaa, että oikeusasiamies kehotti vuonna 2022 komissiota käsittelemään EU:n elpymisvaroihin liittyviä asiakirjapyyntöjä johdonmukaisemmin ja perustelemaan paremmin, jos se päättää olla antamatta pyydettyjä tietoja[1], ja muistuttaa, että oikeusasiamies käynnisti tutkimuksen, joka koski komission kieltäytymistä antamasta yleisön tutustuttavaksi asiakirjoja, jotka liittyvät sen ehdotukseen asetukseksi eurooppalaisesta terveysdata-avaruudesta[2];

12. pitää erittäin valitettavana, että komissio ei ole toteuttanut täytäntöönpanotoimenpiteitä ja lainsäädännöllisiä jatkotoimia parlamentin suosituksen johdosta, mukaan lukien 15. kesäkuuta 2023 neuvostolle ja komissiolle annettu suositus epäilyjä unionin oikeuden rikkomisesta ja unionin oikeutta sovellettaessa tapahtuneesta hallinnollisesta epäkohdasta Pegasus-ohjelman ja vastaavien vakoiluohjelmien käytön yhteydessä koskevan tutkinnan johdosta; kehottaa komissiota kunnioittamaan unionin toimielinten välisen vilpittömän yhteistyön periaatetta ja noudattamaan puitesopimuksessa ja

[1] https://www.ombudsman.europa.eu/en/news-document/en/163567
[2] https://www.ombudsman.europa.eu/fi/case/fi/62762

paremmasta lainsäädännöstä tehdyssä toimielinten sopimuksessa vahvistettuja velvoitteita;

13. on erittäin huolissaan komission korkean tason virkamiesten eturistiriitoja koskevista paljastuksista ja viestipalvelu X:n käytöstä lasten seksuaalista hyväksikäyttöä koskevaan sääntelyyn liittyvässä mainoskampanjassa; kehottaa komissiota julkistamaan kaikki parlamentin pyytämät asiakirjat ja noudattamaan asiassa täyttä avoimuutta.

TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Hyväksytty (pvä)	23.1.2024
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 42 –: 13 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Jana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Cyrus Engerer, José Gusmão, Beata Kempa, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Bergur Løkke Rasmussen, Róża Thun und Hohenstein, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Andrus Ansip, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Marisa Matias, Caroline Nagtegaal

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA VALMISTELIJA ON SAANUT TIETOJA

Valmistelija ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

42	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Maria Walsh, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Andrus Ansip, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Caroline Nagtegaal, Maite Pagazaurtundúa, Bergur Løkke Rasmussen, Róża Thun und Hohenstein, Jana Toom
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Damien Carême, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

13	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Beata Kempa, Vincenzo Sofo
ID	Patricia Chagnon, Nicolaus Fest, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík
The Left	Cornelia Ernst, José Gusmão, Marisa Matias, Anne-Sophie Pelletier

1	0
Verts/ALE	Patrick Breyer

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää